

Милан Петек Легоков
МАЛИ ПРИНЦ ИЗ АФРИКЕ

Уредник
Корана Боровић

Илустрације
Наташа Грегорић Набхас

Copyright © Milan Petek Levokov, 2023.
Copyright © ИК Прометеј, Нови Сад 2024.

МИЛАН ПЕТЕК ЛЕВОКОВ

МАЛИ ПРИНЦ ИЗ АФРИКЕ

Превео са словеначкої
Борислав Сакач

ПРОМЕТЕЈ
Нови Сад

НАЈПРЕ ПОСВЕТА ЈЕДНОЈ ПАЛАЧИНКИ

Са посветом „једној палачинки” мислим врло озбиљно. Јер је она одиграла веома важну улогу у овој причи. Бар за мене, мислим. Но, на почетку морам објаснити неке друге догађаје који су се догодили пре тога.

Једног касног септембарског поподнева шетао сам се улицама малог приморског града на западној обали Крита. Двонедељно путовање и истраживање овог великог грчког острва завршавало се за мене; сутрадан ме је чекао лет за кућу. Кофери у хотелу су били спаковани и спремни за пут. Тражио сам само нешто мало за успомену, сувенир или нешто слично. Нешто што ће ме подсећати на сунчане дане које сам провео на острву, током хладне и обичне, магловите зиме која ме је чекала код куће.

Једна продавница слика привукла ми је пажњу у некој споредној улици. Излог је углавном био пун слика ветрењача, какве сам видео свуда по острву. Таквих је слика било у изобиљу и нису ме привлачиле. Ипак, ушао сам и почео да разгледам друге слике.

Застао сам изненађен пред зидом испуњеним необичним цртежима, нацртаним оловкама или само сликарским угљем. Тако нешто до тада нигде нисам приметио. Биле су то слике људи, њихови портрети, затим слике кућица под палмама, једрилица на таласима и поново неки цртежи дрвећа са необично разгранатим крошња-

ма. Изгледало је као да дрвеће заправо пушта корење у небо.

„Сликар је мајстор са необичном маштом”, помислио сам. Слика на дечији начин, такође са маштом коју имају само деца. Многи светски познати сликари сликали су слично. На пример, мајстор Пикасо.

Сетио сам се својих цртежа из времена када сам и сам био дете. И ја сам желео да цртам на тај начин, али ми је ретко успевало да нацртам слику онако како сам је претходно замислио. Након неколико неуспешних покушаја, који нису привукли ни мене ни моју околину, моје одушевљење за сликарску каријеру брзо је престало. Почео сам да се бавим писањем. Ту сам био задовољнији својим стваралаштвом.

Затим сам приметио још једну слику на зиду галерије: велики жути диск на светлоплавој позадини. Ништа друго. Све остале слике имале су наслове на врху исписане дечијим словима, али ова није имала наслов.

„Остале слике у галерији су моје, на овом зиду су само слике које је мој син нацртао”, рекао је власник продајне галерије.

Само мало пре тога, седео је за столом у углу и благо ми клигнуо главом при уласку, а затим наставио да чита књигу. Сада ми је пришао ближе. Био је висок и леп мушкарац, преплануо у лицу као неки морнар, са црном косом до рамена и црном брадом. Његове очи су сјајиле испод густих обрва; приметио сам их у сумраку долазеће вечери, када се улична светла још нису упалила, а дневна светлост је већ нестајала.

„Он је велики уметник”, клигнуо сам му главом. „Иако користи дечији стил, његове слике много говоре. Такву

једноставност у сликарском изражавању могу да постигну само највећи мајстори.”

Похвала његовом сину развеселила је Грка. „Заиста је још дете, има само седам година”, насмејао се. Затим је показао на слику жутог диска без наслова. „Приметио сам да вам се слика свидела. Можете ли погодити шта се налази на слици?”

Као да је већ унапред био уверен да ћу погрешно одговорити. Слика је била варљива. Али не и за мене.

„Ох, то је врло лако питање”, насмејао сам се. „Палачинка, наравно!”

Наравно да сам погодио одговор. Велики сам љубитељ палачинки и добро знам и сам да их испечем.

Следећег тренутка Грк је скинуо слику са зида и предао ми је у руке. Као поклон. Нико пре тога није дао тачан одговор, иако је сваки посетилац добио исто питање. Сви су видели сунце на слици, што наравно, није тачно.

„Мој син обожава палачинке, баш такве какве ја знам да припремим”, рекао је Грк. „Такође воли и да их црта...”

То није било све. Због одушевљења према мени, позвао ме је кући. Да упознам сина „сликара” и његову жену. И пса такође, што није неважно. Њихов пас је равноправни члан породице. Зашто и како, сазнаћу.

Те вечери сам био гост на вечери код Грка. Доживео сам гостопримство које може пружити само Грк. Док сам јео и пио, слушао сам њихову причу. Необичну причу. Снажну као што је снажно вино, густо, с укусом смоле која расте на острву. Онај ко га једном проба, никада га не заборави.

Ја нисам заборавио ни укус вина ни необичну причу коју сам чуо те вечери у кући код Грка. Иако је прича за-

право једноставна, као и једноставне слике Грковог сина, нешто је посебно. Јача је од острвског вина. Верујте ми.

Неколико дана након што сам се вратио кући, причврстио сам слику са жутом палачинком на зид своје собе у једном граду на северу, далеко од сунчаног Крита. Када ме је обасјала светлост тог необичног „сунца”, записао сам причу. Морао сам. Био би грех – иако не знам тачно о кога или о шта бих се огрешио, ако не бих то учинио.

Надам се да ће ова прича и вас бар мало обасјати и загрејати топлим средоземним сунцем, као што је тада обасјало мене и још ме греје.

М. П. Л.

Ово је прича о Малом принцу, али не о оном из свемира који је дошао на нашу планету са астероидом под ознаком Б 612. Књига о том дечаку је већ давно написана и сви знају ту причу. Наш Мали принц долази из Африке и има тамну пут, с коврцавом косом црном као угаљ. Заправо, Мали принц из Африке је црн од главе до пете, само су му беоњаче беле, а зуби снежно бели. Кад се насмеје, чини се да сунце сија из њега, то сунце које је донео са собом из Африке.

Као што знате, Африка је континент који од Европе, њеног северног комшије, дели велико море. То море се назива Средоземно море. Људи плове тим морем већ хиљадама година, из различитих земаља и лука, неки према северној, други према јужној обали, трећи опет према истоку, а неки чак до обала мора где сунце залази, па и даље. То море је много веће и зове се Атлантски океан.

Људи користе море за превоз из различитих разлога. Најчешће тргују међусобно и преносе робу бродовима до лука широм света. Тамо истоварају терет са брода, а затим га камионима или возовима преносе до купаца у унутрашњости земаља.

Многи људи крстаре морем на великим путничким бродовима и само се забављају. Таква путовања морем туристичким крузерима увек су занимљива, понекад чак

и узбудљива. Иако море на први поглед изгледа празно и мирно, увек се нешто дешава на њему. Понекад делфини праве представе за путнике пратећи ове велике бродове. А понекад птице посећују бродове да се одморе пре него што наставе пут преко мора.

Чак и олује на мору могу бити занимљиво искуство за путнике. Доносе освежење у врелим данима, какви су обично лети у Средоземљу. Обични олујни таласи не представљају никакав проблем за туристичке бродове и путници их се не морају плашити.

Мали принц је пловио из Африке у великом, жутом моторном гуменом чамцу. Чамац је имао записано име Б 612 на боковима, као астероид једног другог Малог принца. То је, наравно, било случајно. Чамац би могао имати ознаку Б 611 или Б 613. Или би једноставно могао бити назван Делфин. Делфини су, наиме, морска бића која врло брзо пливају.

Чак је и гумени чамац Б 612 био врло брз. Имао је снажан мотор, јачи од било ког другог чамца. Био је посебно опремљен да што брже пређе морски пут између Африке и Европе.

Мали принц није кренуо сам на пут, већ је путовао са својом мајком. У чамцу је било још тридесетак људи, већином одраслих мушкараца и жена. Међу њима је било и неколико деце, као што је био и он сам. Свима је циљ био северна страна мора, Европа. Нису ништа продавали, нити су ишли на путовање ради забаве. Надали су се да ће на другој страни мора пронаћи бољи свет од оног који су напуштали.

За одрасле путнике из чамца Б 612, бољи свет значио је свет без рата и глади, где би могли да раде и живе у миру са својим породицама.

Бољи свет је за њихову децу значио свет у којем би сваки дан ишли у школу и безбрижно могли да се играју напољу.

Пловидба по мору великим туристичким бродовима је безбрижна и сигурна. Такве бродове ретко шта угрожава.

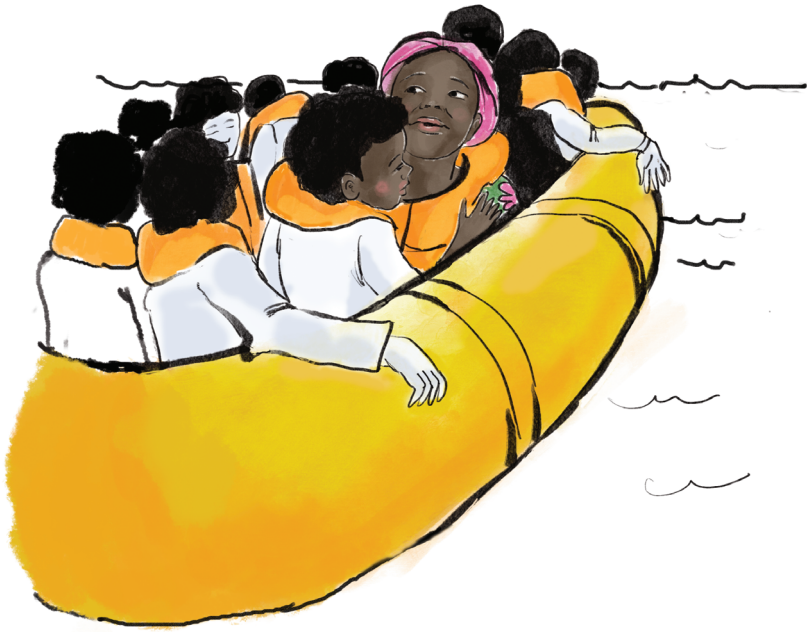
Пловидба у гуменом чамцу, напротив томе, може бити врло опасна. Поготово ако је чамац пренатрпан путницима. А чамац са ознаком Б 612 је био заиста пренатрпан. Намењен је само за превоз 15 путника, не више. Због тога није био тако брз као што би могао да буде.

Ако би све ишло по плану, чамац са путницима из Африке требао би досегнути најближу обалу Европе за један дан. За толико су имали са собом хране и воде. Наравно, ако би путовање срећно протекло – и ако чамац не би био преоптерећен превеликим бројем путника.

Мали принц и његова мајка, као и сви други путници на чамцу Б 612, надали су се срећи. Да ће успешно прећи море и потом се безбедно искрцати у Европи. Европа је за њих била обећана земља, где ће пронаћи нови дом и срећу.

За многе путнике пре њих на истом путу који нису имали среће, море је постало њихово гробље. Гумени чамци, наиме, нису намењени за пловидбу по олујном мору. Посебно не пренатрпани чамци.

Међутим, већ средином јутра путници из чамца Б 612 су уочили у даљини црне олујне облаке. Ипак, надали су се срећи; да ће избећи олују или јој умакнути. Знали су да ће, ако их на отвореном морухвати олуја, бити веома лоше.

Али путници у чамцу Б 612 нису имали среће. Ухватила их је олуја; море и небо око њих се зацрнило. Чинило се као да је наступила ноћ, иако је заправо још увек било дан.

Нашли су се усред олује. Високи таласи су почели превртати њихов чамац. Затим је мотор чамца отказао. Велики и снажни мотор сада је био само мртав комад гвожђа на крми. Дивље море сада се играло са чамцем као да је орахова љуска. Подизао се и поново тонуо у провалије међу таласима. Таласи су преплављивали чамац, али је ипак након сваког таквог потапања израђао из воде.

Било је само питање времена када ће се чамац коначно потопити и нестати у морском бездану.

Мама је стегла Малог принца уз себе. Осећала је да се сваког тренутка може десити нешто страшно.

„Не бој се”, тешила је свог дечака који је од страха плакао и тресао се. „Ти си мој Мали принц и све ће бити добро!”

То су биле последње мамине речи које је њен син чуо. Тренутак касније, чамац се стрмоглавио у бездан међу таласима и прогутало га је море. Када се поново појавио на површини – гумени чамци се не потапају тако лако – био је празан. У њему више није било ниједног путника.

Ипак, чамац није био потпуно празан. На прамцу, запетљан међу конопцима, био је једини преживели. Дечак. То је био Мали принц. Дечак није разумео шта се догодило и како је одједном остао сам. Много тога није разумео, имао је само шест година. Једино чега се сећао, биле су речи које је последње чуо. Мали принц.

То је било једино што је запамтио. Није знао ко му их је изговорио. Све остало је нестало у морском бездану, где је чамац за тренутак нестало.

Након поднева, море се брзо смирило, сунце је засијало и ветрови су утихнули. Чак су и таласи нестали. Сада је изгледало као да невреме уопште није ни постојало.

Чамац Б 612 са Малим принцем на прамцу мирно се љуљашкао на морској површини. Носила га је спора морска струја која се кретала ка западу, у правцу још већег мора. Можда би чамац са Малим принцем једног дана стигао до тог мора и још више залутао, да се није догодило нешто необично.

Насред мора, далеко од било чега, чамац је ударио у брод *Европа*. (Или је брод *Европа* ударио у чамац?) Судар није био снажан, скоро се није ни осетио. Био је то више додир. Јер се и *Европа* тихо љуљала у бонаци и препустила се морској струји. Европа у коју је чамац ударио није био континент на северној обали Средоземног мора, већ се тако звала једрилица. Једрилица *Европа* била је такође много, много мања од своје имењакиње. Њена дужина је била само око десет метара.

На једрилици Европа била су само два путника. Први путник био је Зорба, који је након јаког невремена одмарао у подпалубљу. Други путник је седео на прамцу и непомично зуррио у море испред себе као неки будистички монах. Звао се Буда, али је био само пас, црно-бели мешанац. Такође није био велик, био је то обичан пас.

Зорба га је пронашао пре неколико година на напуштеном острву близу свог родног Крита, великог острва у Грчкој. Како је пас завршио тамо, остала је тајна за Зорбу. Узео је пса са собом на једрилицу и од тада су били нераздвајни. Због његове мирноће – чак и у најгорем невремену пас се није плашио муња и грома – Зорба га је назвао Будом. Свиђала му се та мирноћа. Јер он сам није био тако миран. Као и сваки Грк, Зорба је био темпераментан човек.

Буда је заиста био необичан пас по питању мирноће. Али тајна је била једноставна: био је глув. Грмљавину није могао чути. Али вид и мирис су му били оштри. Знао је и да лаје. Али је то ретко чинио.

Зорба је први пут чуо Будин лавез тек након годину дана њиховог дружења. У луци где су преноћили, Буда је ноћу приметио уљеза који је покушавао да се попне на палубу њихове једрилице. Залајао је и пробудио Зорбу, који је отерао уљеза. Ускоро након тога, опет се огласио због неког лопова. Након тога се само још неколико пута огласио, када је терао галебове са крова. На крају је лајао на пса којег је приметио на обали, али тај лавез је био само поздрав колеги. Буда је ретко напуштао једрилицу *Евроја*, заправо никада током пловидбе.

Након тог последњег лавежа, Буда се није огласио бар годину дана. Није било разлога. Сада се Буда поново огласио. Лајао је све док се Зорба није појавио на палуби.

„Шта се догађа, Будо?” питао је пса.

Зорба је знао да га пас не може чути нити му одговорити, али је радо разговарао с њим као с неким човеком.